

**SVET
EVROPSKE UNIJE**

**Bruselj, 31. oktober 2008 (10.11)
(OR. en)**

15030/08

**EDUC 257
SOC 653**

POROČILO

Pošiljatelj: Odbor stalnih predstavnikov (1. del)

Prejemnik: Svet

Št. predh. dok.: 14398/08 EDUC 241 SOC 607

Zadeva: Osnutek resolucije Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o boljšem vključevanju vseživljenjske orientacije v strategije vseživljenjskega učenja

– *sprejetje*

Odbor stalnih predstavnikov je na seji 29. oktobra 2008 potrdil, da je soglasno dosegel dogovor o besedilu navedenega osnutka uredbe.

Zato naj Svet na osnovi priloženega besedila sprejme resolucijo.

**Resolucija Sveta in predstavnikov vlad
držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta,
"Boljše vključevanje vseživljenjske orientacije v strategije vseživljenjskega učenja"**

Svet Evropske unije in predstavniki vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta –

OB UPOŠTEVANJU NASLEDNJEGA:

1. Zaradi vse bolj globalizirane trgovine in podaljšanja aktivne življenjske dobe je bolj kot kdaj koli potrebno nenehno prilagajanje veščin posameznika, da bi lahko bolje predvidevali verjetne ali nujne premike ter omogočili zanesljivo poklicno pot.
2. Zaradi širitve Evropske unije so se povečale možnosti za mobilnost v izobraževanju in usposabljanju ter na trgu dela, hkrati pa je treba državljane Unije pripraviti na to, da svoje izobraževalne in poklicne načrte postavijo v širši geografski okvir.
3. Njihovo življenje zaznamuje vse več prehodov: zlasti od šolskega k poklicnemu izobraževanju in usposabljanju, visokošolskem izobraževanju ali zaposlovanju ter od zaposlitve k brezposelnosti, nadaljnjem usposabljanju ali izstopu s trga dela. Orientacija je odločilnega pomena pri sprejemanju pomembnih odločitev, s katerimi se posameznik sooča vse življenje. V tem pogledu lahko omogoči, da se posameznikom zagotovijo varnejše poklicne poti na današnjem trgu dela ter večje ravnovesje med osebnim in poklicnim življenjem.
4. Trg dela zaznamuje neravnovesje med trajno brezposelnostjo in težavami pri zaposlovanju v nekaterih sektorjih, orientacija pa omogoča učinkovitejši odziv na potrebe trga dela.

5. Socialna vključenost in enake možnosti so še vedno najpomembnejši izzivi politike izobraževanja, usposabljanja in zaposlovanja –

POTRJUJEJO

opredelitev orientacije kot nenehnega procesa, ki državljanom omogoča, da v vseh starostnih obdobjih in vse življenje identificirajo svoje sposobnosti, kompetence in interese, sprejemajo odločitve na področju izobraževanja, usposabljanja in izbire poklica, ter se usmerjajo v izobraževanje in usposabljanje ter delovna in druga okolja, kjer lahko te sposobnosti in kompetence pridobijo in/ali jih uporabljajo. Orientacija zajema vrsto dejavnosti, ki so lahko skupinske ali namenjene posameznikom ter se nanašajo na informiranje, svetovanje, vrednotenje sposobnosti, podporo in spodbujanje razvijanja veščin odločanja ter vodenja poklicnega življenja.

OPOZARJAJO, DA:

1. so v Resoluciji z dne 28. maja 2004¹ o krepitvi politik, sistemov in praks na področju vseživljenjske orientacije določeni temeljni cilji politike vseživljenjske orientacije za vse državljane Evropske unije.
2. V priporočilu Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2006 o ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje² je ob sklicevanju na več ključnih kompetenc poudarjeno, da je sposobnost poiskati priložnosti za izobraževanje in usposabljanje ter orientacijo in/ali podporo, ki je na voljo, bistvena za osebni razvoj posameznika in njegovo vključevanje v družbo.

¹ Dok. 9286/04.

² UL L 394, 30.12.2006, str. 10.

3. Svet v Resoluciji z dne 15. novembra 2007 o novih znanjih in spretnostih za nova delovna mesta³ poziva države članice in Komisijo, naj usposobijo ljudi za nove zaposlitve v družbi znanja, in sicer s pomočjo poklicnega svetovanja, ki iskalcem zaposlitve omogoči, da opredelijo module usposobljenosti, potrebne za prestop k novi zaposlitvi na področjih, kjer obstajajo vrzeli v usposobljenosti za določen poklic.
4. Skupno poročilo Sveta in Komisije za leto 2008 o napredku pri izvajanju delovnega programa "Vseživljenjsko učenje za znanje, ustvarjalnost in inovacije"⁴ opozarja, da je treba nameniti "posebno pozornost tudi vseživljenjskemu usmerjanju".
5. Sklepi Sveta z dne 25. maja 2007 o skladnem okviru kazalnikov in meril za spremljanje napredka pri doseganju lizbonskih ciljev v izobraževanju in usposabljanju⁵ so pomemben instrument, ki omogoča ocenitev napredka pri uresničevanju ciljev iz lizbonske strategije in s katerim se lahko spremlja napredek držav članic na področju orientacije v okviru njihovih strategij vseživljenjskega učenja.
6. Priporočilo Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2008 o uvedbi evropskega ogrodja kvalifikacij za vseživljenjsko učenje⁶ vzpostavlja skupni referenčni okvir, ki bi moral služiti kot sredstvo za pretvorbo med različnimi sistemi kvalifikacij in njihovimi ravni in s katerim bi lahko spodbujali mobilnost dejavnih državljanov, orientacijo pa vključili v politike in prakse izobraževanja in zaposlovanja držav članic.
7. Svet v sklepih o izobraževanju odraslih z dne 22. maja 2008⁷ opozarja na ugodnosti, ki jih v gospodarskem in socialnem smislu ter za posameznika prinaša okrepitev izobraževanja odraslih, in vztraja, da so pravzaprav javni organi odgovorni za vzpostavitev kakovostnih sistemov informiranja in orientacije, temelječih na pristopu, ki je bolj usmerjen na ljudi, da bodo zares aktivnejši in samostojnejši pri izobraževanju in usposabljanju.

³ UL C 290, 4.12.2007, str. 1.

⁴ Dok. 5723/08.

⁵ UL C 313, 21.12.2007, str. 13.

⁶ UL C 111, 06.05.2008, str. 1.

⁷ UL C 140, 6.6.2008, str. 10.

UGOTAVLJAJO, DA:

1. V nedavnih ocenjevalnih poročilih, zlasti v poročilu Evropskega centra za razvoj poklicnega usposabljanja (CEDEFOP) iz leta 2008 o izvajanju resolucije iz leta 2004, je poudarjeno, da so kljub doseženemu napredku potrebna dodatna prizadevanja za zagotovitev bolj kakovostnih storitev orientacije, pravičnejšega dostopa, usmerjenega na želje in potrebe državljanov, ter za usklajevanje in vzpostavljanje partnerstev med obstoječimi ponudbami storitev.
2. Države članice so leta 2007 ustanovile Evropsko mrežo za razvoj politik vseživljenjske orientacije (ELGPN), v katero so vključeni predstavniki držav članic, ki so se odločile, da bodo sodelovale; s tem so se povečale možnosti, da se države članice učijo ena od druge in sodelujejo pri oblikovanju politik, sistemov in praks na področju vseživljenjske orientacije.
3. Treba je utrditi prednostne naloge, katerih namen je aktivno izvajanje politike orientacije v okviru nacionalnih strategij vseživljenjskega izobraževanja. Te prednostne naloge je treba formulirati kot ukrepe, pri tem pa uporabiti evropske instrumente in pripomočke.

POZIVAJO DRŽAVE ČLANICE, NAJ:

- okrepijo vlogo vseživljenjske orientacije v sklopu nacionalnih strategij vseživljenjskega učenja v skladu z lizbonsko strategijo in s strateškim okvirom za evropsko sodelovanje na področju izobraževanja in usposabljanja; po potrebi izvedejo preglede politik in praks na nacionalni ravni; v skladu z nacionalnimi razmerami in zakonodajo ter zato, da bi podprle vseživljenjske poklicne prehode državljanov, uporabijo naslednja vodilna načela (kakor so podrobno navedena v prilogi):

1. spodbujanje vseživljenjskega učenja veščin vodenja poklicnega življenja,
 2. lažji dostop do storitev orientacije za vse državljane,
 3. boljše zagotavljanje kakovosti storitev orientacije,
 4. spodbujanje usklajevanja in sodelovanja med različnimi akterji na nacionalni, regionalni in lokalni ravni;
- izrabijo priložnosti, ki jih v skladu s prednostnimi nalogami držav članic ponujajo program Vseživljenjsko učenje in evropski strukturni skladi.

POZIVAJO DRŽAVE ČLANICE IN KOMISIJO, NAJ V OKVIRU SVOJIH PRISTOJNOSTI

1. okrepijo evropsko sodelovanje na področju vseživljenjske orientacije, zlasti prek Evropske mreže za razvoj politik vseživljenjske orientacije, ob podpori programa Vseživljenjsko učenje v povezavi s CEDEFOP.

Zlasti naj se:

- državam članicam omogoči, da si izmenjujejo informacije o svojih politikah in praksah ter ocenah držav članic o teh politikah in praksah, tako da ima vsaka država članica korist od uspeha drugih;
- zagotovi spremljanje izvajanja štirih osi ukrepanja iz te resolucije na nacionalni in evropski ravni, in sicer z raziskavami, študijami, poročili, dejavnostmi vzajemnega učenja, vključno s študijami primerov in konferencami na evropski ravni;
- okrepita usklajenost in tesna povezanost vseživljenjske orientacije z različnimi področji evropskih politik, zlasti s politikami, ki zadevajo zaposlovanje in socialno vključevanje;
- preuči možnosti, da bi politiko orientacije, ki bi temeljila na dejstvih, razvili na evropski ravni.

2. državljanom in akterjem na področju orientacije zagotovijo zanesljive vire informacij, ki bodo zajemali vse sisteme izobraževanja in usposabljanja in storitve orientacije držav članic, zlasti prek mreže Euroguidance;
 3. spodbujajo razvoj vseživljenjske orientacije v tretjih državah v skladu s štirimi osmi ukrepanja iz te resolucije, zlasti z dejavnostmi Evropske ustanove za usposabljanje.
-

PREDNOSTNA PODROČJA

OS 1: SPODBUJANJE VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA VEŠČIN VODENJA POKLICNEGA ŽIVLJENJA

Veščine vodenja poklicnega življenja so odločilnega pomena, saj državljanom omogočajo, da lahko sami odločajo o poteku njihovega učenja, usposabljanja in vključevanja na trg dela ter poklicnega življenja. Te veščine, ki bi jih bilo treba ohranjati vse življenje, temeljijo na ključnih kompetencah, zlasti na kompetenci "učenje učenja", socialni in državljanski kompetenci – vključno z medkulturnimi kompetencami – ter samoiniciativnosti in podjetnosti. Veščine vodenja poklicnega življenja zajema naslednje vidike, predvsem v fazah prehoda:

- spoznavanje gospodarskega okolja, podjetij in poklicev;
- zmožnost samoocenjevanja, poznavanje samega sebe in sposobnost opisati kompetence, pridobljene v okviru formalnega, neformalnega in priložnostnega izobraževanja;
- poznavanje izobraževalnih sistemov ter sistemov usposabljanja in kvalifikacij.

Za napredovanje na tem področju bi se države članice glede na svoje specifične okoliščine morale nagibati k temu, da:

- vključitev dejavnosti učenja in poučevanja, ki spodbujajo razvoj veščin za vodenje poklicnega življenja na splošno ter poklicnih in visokošolskih programov;
- pripravo učiteljev in vodij usposabljanja, da izvedejo te dejavnosti in jih pri tem podpirajo;
- spodbujanje staršev, naj se vključijo v orientacijo;
- večjo vključitev organizacije civilne družbe in socialnih partnerjev v orientacijo;

- lajšanje dostopa do informacij o priložnostih za usposabljanje in njihovo povezavo s poklici ter o predvidenih potrebah po veščinah v določeni lokalni skupnosti;
- razvoj veščin vodenja poklicnega življenja v okviru programov usposabljanja za odrasle;
- vključitev orientacije med cilje šol, poklicnega izobraževanja in usposabljanja ter visokošolskih ustanov. Zlasti bi bilo treba upoštevati zaposljivost in delovanje trga dela na lokalni, nacionalni in evropski ravni.

OS 2: LAŽJI DOSTOP DO STORITEV ORIENTACIJE ZA VSE DRŽAVLJANE

Storitve orientacije sodijo med storitve splošnega pomena in morajo biti kot take dosegljive vsem, ne glede na to, koliko so ti informirani in kakšne so njihove začetne veščine; obenem morajo biti lahko razumljive in smotrne.

Potrebna bodo tudi posebna prizadevanja, da bi bile te storitve orientacije bolj dostopne najbolj ogroženim osebam in osebam s posebnimi potrebami.

Za napredovanje na tem področju bi se države članice glede na svoje specifične okoliščine morale nagibati k temu, da:

- državljane dejavno osveščajo o storitvah orientacije, tako da bi njihovo prepoznavnost zagotovile s pomočjo vseh informacijskih in komunikacijskih sredstev;
- ponudijo jasno določene in lahko dostopne storitve na podlagi ocene želja in potreb državljanov in ob upoštevanju njihovega življenjskega in delovnega okolja;
- državljanom omogočijo podporo pri potrjevanju in priznavanju izidov formalnega, neformalnega in priložnostnega učenja, s čimer bi se jim zagotovilo zaščito zaposlitve in ohranitev zaposljivosti, zlasti v drugem obdobju poklicne poti;
- spodbujajo prost dostop do dokumentacije, podporo pri raziskavah, individualne nasvete in odločanje s strani institucij.

OS 3: BOLJŠE ZAGOTAVLJANJE KAKOVOSTI STORITEV ORIENTACIJE

Oblikovanje visoko kakovostnih storitev orientacije je skupen cilj držav članic.

Za napredovanje na tem področju bi se države članice glede na svoje specifične okoliščine morale nagibati k temu, da:

- izboljšajo kakovost in zagotovijo objektivnost informiranja in svetovanja glede poklicnega življenja, pri tem pa upoštevajo pričakovanja uporabnikov in dejansko stanje na trgu dela;
- poskrbijo, da so predstavljene informacije ter zagotavljeni nasveti in podpora prilagojeni različnim posameznim uporabnikom;
- oblikujejo predhodne načrte o zaposlitvah in veščinah s pomočjo nacionalnih virov in skupnih sredstev, s katerimi razpolaga Unija, zlasti s pomočjo CEDEFOP;
- posredujejo informacije o ponudbi usposabljanj in delovanju trga dela po lokalnih skupnostih;
- povečajo profesionalizacijo osebja in standarde na področju orientacije, tudi z začetnim izobraževanjem in nadaljnjim usposabljanjem, ter spodbujajo njihove kompetence in veščine, zlasti v zvezi z zagotovitvijo informacij, nasvetov in podpore, s čimer bi se zagotovilo boljše odzivanje na potrebe in pričakovanja tako državljanov kot oblikovalcev politik;
- merijo učinkovitost orientacije, po potrebi s pomočjo mehanizma zbiranja verodostojnih podatkov o izkušnjah uporabnikov s temi storitvami in o srednjeročnih rezultatih, doseženih z njimi;
- določijo kakovostne standarde za storitve orientacije, s katerimi se opredeli njihova ponudba in ne zadevajo samo ciljev in rezultatov za prejemnika, ampak tudi metode in postopke.

OS 4: SPODBUJANJE USKLAJEVANJA IN SODELOVANJA MED RAZLIČNIMI AKTERJI NA NACIONALNI, REGIONALNI IN LOKALNI RAVNI

Orientacija zajema različne skupine prebivalstva: učence in dijake, študente na začetku visokošolskega izobraževanja, iskalce zaposlitve, osebe v poklicnem usposabljanju in zaposlene, in s tem različne sisteme.

Ta področja bi se morala bolje dopolnjevati in usklajevati, v okviru nacionalnih in lokalnih vlad, podjetij ustreznih služb, socialnih partnerjev in lokalnih skupnosti, ki bi s sodelovanjem izboljšale učinkovitost gostiteljskih mrež, ki so dostopne vsem, ki iščejo orientacijo.

Za napredovanje na tem področju bi se države članice glede na svoje specifične okoliščine morale nagibati k temu, da:

- razvijajo učinkovite dolgoročne nacionalne in regionalne mehanizme usklajevanja in sodelovanja med glavnimi akterji na področju vseživljenjske orientacije;
- spodbujajo takšno usklajevanje in sodelovanje z vključitvijo orientacije v nacionalne strategije vseživljenjskega učenja in trga dela v skladu z odločitvijo posamezne države članice;
- zaradi poenostavitve dostopa uporabnikom podpirajo partnersko politiko in lokalno mreženje storitev vseživljenjske orientacije, tudi prek pobud za združevanje, in sicer povsod, kjer se izkaže, da je to učinkovito;
- oblikujejo skupno kulturo med različnimi razpoložljivimi storitvami na lokalni, regionalni in nacionalni ravni, tudi z zagotavljanjem kakovosti.